

Клуб лікарів

DOCTOR'S
CLUB

Слово прощання

Олександр Федорович Возіанов: науковий велетень, видатний хірург-уролог, засновник НАМН України

Медична громада Києва, гроно співробітників ДУ «Інститут урології» НАМН України, вдячні пацієнти з сумом та шануванням проводили в останню путь Олександра Федоровича Возіанова. Своє співчуття спільноті надіслав Президент України Петро Порошенко.

В жовтні 2018 року О. Возіанову виповнилося 6 вісімдесят, і це був би вік найбільшої інтелектуальної зрілості. Та судилося інакше... 7 травня 2018 року не стало видатного вченого. І ось із площини сьогодення ми наче знову вдивляємося у звитяжні вчинки та кроки великого лікаря-науковця.

Олександр Возіанов народився 2 жовтня 1938 року у м. Мелітополь у трагічно важкі часи репресій в країні. Його батька, агронома з Приазов'я, було тоді безпідставно знищено, адже належав до грецької

О.Ф. Возіанов, академік НАМН України,
доктор медичних наук, професор

діаспори в Україні. Реабілітація, вже по-смертно, прийшла через десятиліття.

Напівсирота, О.Ф. Возіанов, попри складні обставини буття, вступив до Київського медичного інституту. Вчився наполегливо, на старших курсах прикипів до уроло-

гії, продовжуючи спадок класика цього фаху в Києві Андроника Архиповича Чайки. Після отримання диплому служив військовим лікарем на Північному флоті СРСР. Як фактично єдиний хірург-уролог у Северодвинську довів, що є чуйним і досконалим фахівцем.

Після демобілізації повернувся до обраної життєвої та професійної лінії, пройшов на кафедрі урології у рідному вишні шлях від перших наукових щаблів до посади завідувача цією історичною інституцією з 1979 року.

Як видатний вчений-хірург, який вніс докорінні новації в урологічні напрями, О. Возіанов 1991 року був серед небагатьох представників клінічної медицини, обраний академіком НАН України. Створив перший у столиці спеціалізований урологічний центр, де впровадив ряд новітніх хірургічних технологій у вирішенні проблем урології в усьому її розмаїтті. Розробив класифікацію передпухлинних станів та раку передміхурової залози і сечового міхура, оригінальну методику операції та спеціальний інструментарій для видалення доброякісної пухлини передміхурової залози. Заснував лабораторію радіонуклідної (1972) та термодіагностики (1983), перше в Україні відділення екстракорпоральної літотрипсії (1996) та ендоскопічної урології (1998).

В 1987 році очолив Інститут урології та нефрології (нині ДУ «Інститут урології» НАМН України), де вперше в Україні було трансплантовано нирку. Оперував майже щоденно, від годин світанку, врятував тисячі хворих.

Наслідки вибуху на Чорнобильській АЕС змусили Олександра Федоровича зосередитися на уронефрологічних реакціях на радіологічні впливи. Вперше в світовій науці він на рівні наукового відкриття описав нову нозологічну одиницю при цих змінах: «Радіаційна склеротична проліферативна атипозна нефропатія» (РСПАН).

Доповіди О. Возіанова щодо нової тематики в нефроурології викликали глибоку повагу до нього в міжнародних та північноамериканських товариствах з даного фаху, й українського науковця було обрано почесним членом цих фондаций. Науковий доробок Олександра Федоровича включає понад 600 наукових праць (у тому числі 45 монографій) та 15 винаходів. Він поправу вважається засновником урологічної наукової школи в Україні, підготувавши понад 50 докторів та кандидатів наук.

Історичною суспільною місією Олександра Федоровича постає його ініціатива зі створення АМН України. На зустрічі Президента України Л.М. Кравчука з провідними вченими Б.Є. Патоном

як президентом НАН України, М.М. Амосовим, О.Ф. Возіановим, О.О. Шалімовим, іншими лідерами медичної науки було прийнято рішення про організацію цієї Академії, сформульовано засади її розвитку та діяльності, й 13 поважних НДІ медичного профілю увійшли до її складу, а академіка О.Ф. Возіанова в квітні 1993 року було обрано президентом-засновником АМН України. Медична думка в Україні, яку вдосконалювали видатні вчені О.О. Богомолець, М.Д. Стражеско, М.М. Волкович, О.В. Палладін, О.В. Корчак-Чепурковський, Ф.Г. Яновський, інші медичні світила, вперше отримала й академічну мантию.

За часи керівництва О.Ф. Возіанова НАМН України, цей науковий корабель, фактично перетворився на потужний криголам щодо складних медичних викликів, кількість інститутів та центрів зросла до 36, їх очолили провідні вчені молодих генерацій.

Справи титанів залишаються, закликаючи послідовників торити незорані магістралі. Це висловлювання цілком стосується й наукового та життєвого подвигу Героя України академіка Олександра Возіанова. Його пам'ятатимуть покоління нових перетворювачів медицини.

Вічна пам'ять Вам, Вчителю!

Юрій Віленський